

Jaseničan

OBČASNÍK VYDÁVANÝ OBECNÝM ÚRADOM V ORAVSKEJ JASENICI

Ročník XIV. | Číslo 2 | November 2024 | Nepredajné | noviny@oravskajasenica.sk | www.oravskajasenica.sk

Naši seniori si zapievali na Marianskej piesni v Bobrove

Na vyšnom konci pribudla ďalšia časť chodníka

Obec dokončila tretiu etapu výstavby chodníka na vyšnom konci dediny. Vybudovala zhruba 300 metrov pešej komunikácie zo zámkovej dlažby s odvodnením, asi 5-metrové premostenie ponad potok Struhár, súčasťou bola aj výmena zhruba desiatich stĺpov verejného osvetlenia, ktoré našli miesto bližšie k ceste. Investícia stála obec viac ako 127-tisíc eur, ďalších viac ako 6-tisíc stál most, za materiál na osvetlenie zaplatila 8-tisíc,

keďže práce robila svojpomocne.

Vyšná časť dediny smerom na Oravské Veselé je tak už viac ako jeden kilometer prepojená chodníkom. Jasenicu čakajú ešte dve etapy. „Zostáva nám dobudovať približne 400 metrov chodníka,“ povedal starosta Karol Graňák. Najväčšiu časť z celkovej sumy predstavovali náklady na zatrubnenie a odvodnenie chodníka a cesty, len tie stáli viac ako 70-tisíc eur.

V troch lokalitách pribudol vodovod

V lokalite na Paseke obec dokončila výstavbu vodovodu a kanalizácie.

Domácnostiam odovzdala takmer 700 metrov vodovodného potrubia a zhruba 750 metrov kanalizácie. Pribudla tiež tlaková stanica na dotlačanie pitnej vody pre vyššie položené domy a 36 kanalizačných prípojk pre

jestvujúce domácnosti a budúcu výstavbu. Samosprávu stála táto investícia 401-tisíc eur, čiastkou 19-tisíc sa spolupodieľala z vlastného rozpočtu.

Dve vetvy obecného vodovodu sú hotové aj v častiach Dielnice nad vodojemom a Dielnice nad hlavnou cestou v dĺžke 280 metrov.

Nový chodník v cintoríne

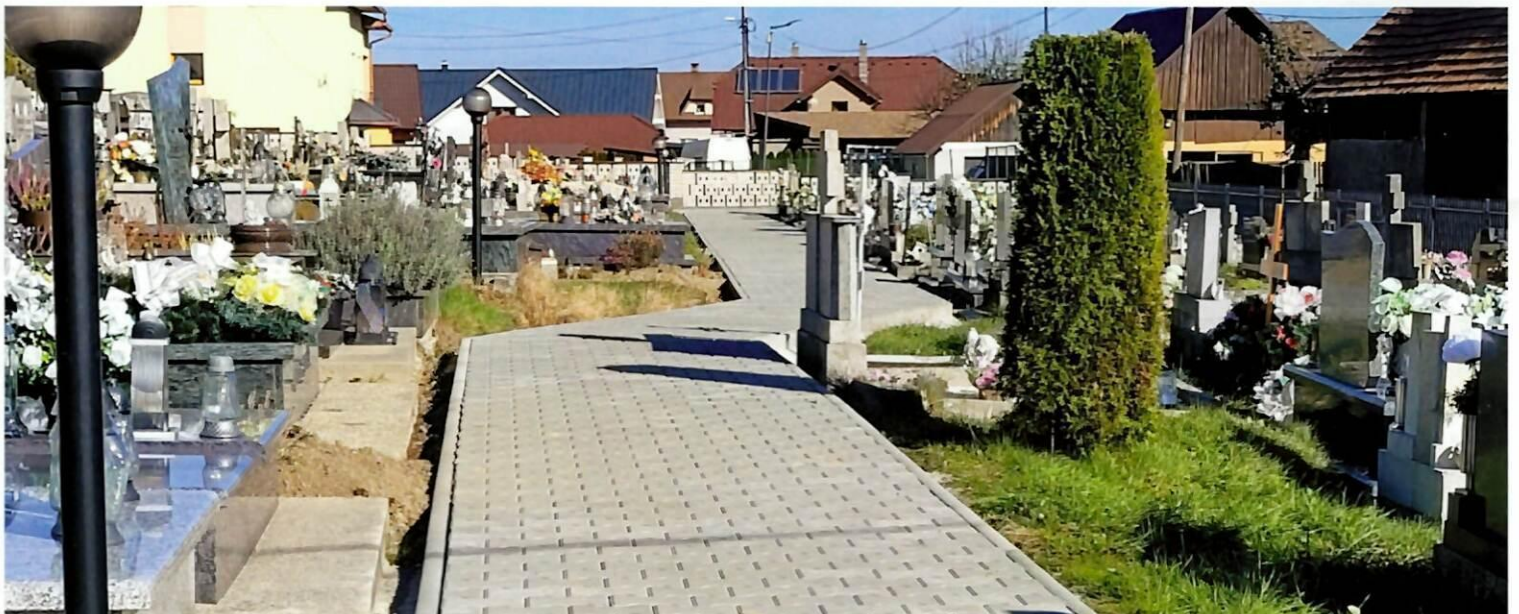
V rámci postupnej rekonštrukcie chodníkov v cintoríne obec svojpomocne zrekonštruovala takmer 155 metrov štvor-

cových chodníkov. Pôvodné chodníky slúžia od roku 1977, sú v nevyhovujúcom stave, takže obec svojpomocne kaž-

dý rok zrekonštruuje určitú časť.

Rekonštrukcia pozostáva z kompletnej výmeny podložja

a povrchu chodníka. Tohtoročná rekonštrukcia peších komunikácií stála zhruba 5-tisíc eur materiálových nákladov.

V nakladaní so zmesovým komunálnym odpadom nastanú zmeny

Tak, ako sme už niekoľkokrát v našich novinách avizovali, od 1. januára 2025 vstupuje do platnosti zákon ohľadom zavedenia mechanicko-biologickej úpravy zmesových komunálnych odpadov pred skládkovaním. V tejto súvislosti ceny vývozu a skládkovania odpadov stúpnu o viac ako 50 percent. Keď si k tomu prirátame zvýšenie DPH na 23 percent, ktoré avizovala vláda, obec a obecné zastupiteľstvo podľa zákona o odpadoch nemá inú možnosť, ako rozhodnúť o rapídnom náraste miestneho poplatku za odpady. V zásade máme dve možnosti:

1. možnosť – zvýšiť poplatok za odpady z terajších 33,80 eur/osobu a rok na cca 53 - 55 eur/osobu a rok, alebo
  2. možnosť – zaviesť žetónový množstevný zber odpadov podľa skutočne vyvezeného objemu odpadov.
- Obecné zastupiteľstvo sa po dlhšej diskusii priklonilo k druhej možnosti pre zavedenie žetónového množstevného zberu. Ďalej vysvetlíme, čo to je množstevný zber.

Čo to je žetónový množstevný zber?

Je to vlastne zber odpadov od rodinných domov a platenie za odpady podľa množstva vyvezeného zmesového komunálneho odpadu od rodinného domu. To znamená, že vlastník zbernej nádoby si sám určuje, kedy sa zberná nádoba má vyvieť, a to pripavením žetónu na zbernú nádobu. Áno, pre niekoho, kto je naučený hádzat' do zbernej nádoby všetko bez triedenia, to bude drahšie, kto je naučený triediť, pre toho by to malo byť lacnejšie.

Čo je to žetón?

Žetón bude lístok s údajmi, ako sú číslo domu, označením obce, objemu nádoby a ceny žetónu. Budú tri druhy farebne odlišných žetónov pre 110-litrovú a 120-litrovú nádobu, 240-litrovú nádobu a 1100-litrovú nádobu. Keď sa vlastník rozhodne, že chce, aby jeho zberná nádoba bola vyvezená, pripevní tento žetón najneskôr v deň vývozu na svoju zbernú nádobu. Zberová spoločnosť ju odvezie, kupón zoberie a ten bude súčasťou faktúry pre obec. Obec takto zistí, kto a ako vyváža odpady.

Koľko žetónov si domácnosť môže kúpiť?

Žetóny si každý vlastník rodinného domu bude musieť kúpiť v určitom minimálnom množstve na obecnom úrade počas decembra.

Pre tento rok začneme s prideleným určitým množstvom pre každú domácnosť podľa počtu členov domácnosti. Pre jednočlennú domácnosť to bude 14 žetónov, pre dvočlennú domácnosť 18 žetónov, pre trojčlennú domácnosť 22 žetónov, pre štvor a päťčlennú domácnosť 26 žetónov pre šesť, sedem a osemčlennú domácnosť 28 žetónov. Pre deväť a viacčlennú domácnosť to bude 30 žetónov. Žetóny zabezpečia možnosť vývozu každé dva týždne od 1. októbra do 30. apríla, a každý mesiac od mája do septembra. Samozrejme, žetóny sa budú môcť dokupovať počas celého roka na obecnom úrade. Tak ako doteraz sa za žetóny bude môcť platiť mesačne cez SIPO, mesačne cez účet, alebo naraz cez účet, prípadne v hotovosti. Pri kúpe počtu žetónov treba myslieť na to, že môžu byť použité aj na netriedený odpad pri vývoze na zberný dvor.

Aká bude cena jedného žetónu?

Výsledná cena žetónu bude závisieť od výsledku verejného obstarávania, nakoľko služba vývozu a následného uloženia odpadov je uskutočňovaná ob-

chodnou spoločnosťou. Treba si uvedomiť, že výsledná cena závisí najmä od ceny dodávateľa služby a taktiež koľko zmesového odpadu obyvatelia našej obce vyprodukurujú. Predpokladáme, že výsledná cena žetónu sa bude pohybovať na úrovni okolo 6 eur za 110-litrovú nádobu. V súčasnej dobe už prebieha verejné obstarávanie na výber dodávateľa týchto služieb.

Ako často sa bude vyvážať zmesový komunálny odpad?

Zberové auto bude chodiť do obce každé dva týždne tak ako doteraz. Bude zbierať všetky zberné nádoby, na ktorých bude pripavený žetón.

Čo ak mám pri rodinnom dome viac zberných nádob?

Množstevný zber znamená, že sa sleduje množstvo vyvezeného odpadu. V našom prípade jeden žetón znamená jedna zberná nádoba. Ak niekto chce odvieť od rodinného domu dve zberné nádoby, na každú nádobu musí zavesiť jeden žetón podľa objemu nádoby.

Budú sa vyvážať aj vrecia s odpadom?

Nie, vrecia so zmesovým komunálnym odpadom sa od zberných nádob nebudú odvážať.

Budú potrebné žetóny aj na zbernom dvore?

Na zbernom dvore bude potrebný žetón len za nevytriedený komunálny odpad. Režim na zbernom dvore bude platný ako doteraz s tým, že na zaplatenie za odpad bude možné použiť aj žetón. Podotýkame, že platby sa nebudú týkať triedeného odpadu.

Bude umožnená zľava z ceny žetónu?

Zľava z miestneho poplatku za odpady (z ceny žetónu) bude môcť byť uplatnená iba v odôvodnených prípadoch jednotlivými sociálne odkázanými osobami, ktoré o to požiadajú žiadosťou o odpustenie alebo zníženie miestneho poplatku za komunálne odpady pre zmier-

nenie tvrdosti zákona. Žiadosť nájdete na internetovej stránke obce, dostanete ju aj priamo na obecnom úrade. O každej žiadosti obec vydá rozhodnutie.

Kedy si môžeme prevziať žetóny?

Žetóny si obyvatelia môžu prebrať na obecnom úrade od 1. decembra. Radi by sme obyvateľov vyzvali na aktivitu pri preberaní žetónov tak, aby sme mohli všetky žetóny odovzdať do Vianoc, aby nevznikli problémy pri odvoze komunálneho odpadu od januára 2025.

Chceme zdôrazniť, že zámerom obce je, aby obyvatelia boli zodpovední za to, koľko zaplatia. Obec v posledných rokoch investovala nemalé prostriedky na to, aby ľudia mali možnosť vytriediť takmer všetko, čo sa vytriediť dá. Každý jeden rodinný dom dostal kompostér. Na zbernom dvore sa dá bezplatne odovzdať bioodpad, všetky druhy elektroniky, papier, šatstvo, textil, čistý polystyrén, použitý kuchynský olej, nábytok, pneumatiky, farby, krabice z farieb, lakov, kovy, lepenky, tetrapaky, plasty a pod. V prípade potreby, na požiadanie obec zabezpečí odvoz odpadov na zberný dvor priamo od rodinného domu. Príznaťe si, koľkí z nás dôsledne triedia?

Radi by sme ešte obyvateľov upozornili, že v okolí zberného dvora boli inštalované kamery z dôvodu pohadzovania odpadu pred zberným dvorom. Zároveň sa inštalovali tabuľky s oznámením, že takto pohodený odpad sa bude považovať v súlade so zákonom o odpadoch za nelegálne umiestnený. V takýchto prípadoch budú takýchto „odovzdávateľov odpadov“ riešiť v správnom konaní na okresnom úrade v Námestove.

Prijatými opatreniami a zmenou systému sa snažíme, aby obyvatelia šetrili svoje peniaze, ale aj verejné, obecné financie. Áno, je k tomu potrebné, aby sme všetci priložili ruku k dielu.

Deň rodiny sa vydaril

Záver školského roka patril v Oravskej Jasenici Dňu rodiny. Program bol tentoraz voľnejší, na svoje si prišli najmä deti. Športový areál bol rozdelený na niekoľko častí, v každej prebiehala iná aktivita. Návštevníci sa mohli pobaviť na nafukovacích atrakciách, zhladať vystúpenia miestnych hudobných telies, v altánku sa varil

guláš. Najatraktívnejšie boli však vystúpenia sokoliarov. Dobrovoľní hasiči pripravili deťom penovú párty, počas dňa sa najmenším venovali animátori, ktorí pre deti vymysleli rôzne súťaže. „Som rád, že toto podujatie sa medzi ľuďmi ujal, spája celé rodiny a to bol náš hlavný zámer,“ povedal starosta Karol Graňák.

Alex Jasenek je členom víťazného mužstva EUHL ligy

Členom víťazného mužstva Európskej univerzitnej hokejovej ligy (EUHL) bol aj Jaseničan Alex Jasenek. EUHL je liga, v ktorej okrem účastníkov zo Slovenska pôsobia aj tímy z Poľska, Maďarska a Rumunska. Keďže ide o univerzitnú ligu, všetci hráči sú výlučne vysokoškolskými študentmi. Vo finálovej časti sa v tomto roku stretli slovenské tímy UMB hockey team Banská Bystrica, ktorého hráčom

je aj Alex, s víťazom základnej časti Gladiators Trenčín. Ako Gladiators Trenčín tak i UMB hockey team Banská Bystrica mali doposiaľ na konte v rámci EUHL po dva majstrovské tituly. Bystričania si tohtoročným víťazstvom naklonili misky váh na svoju stranu a sú momentálne najúspešnejším slovenským účastníkom EUHL. Alexovi gratulujeme a želáme ďalšie úspechy na hokejovom poli.

V Jasenici máme výborných bežcov

Okrem tradičného futbalu máme v Oravskej Jasenici aj výborných bežcov, ktorí sa zúčastňujú celoslovenských a medzinárodných bežeckých súťaží. Veľmi dobré umiestnenia vo svojich kategóriách dosahujú Matej Graňák a Jozef Kubizna. Matej Graňák sa zúčastňuje najmä ultra trailových behov v rámci Slovenského pohára, tento rok sa prvýkrát zúčastnil i preteku UTMB World Series. Jedná sa o celosvetovú sériu ultra trailových behov. Výsledky Mateja Graňáka.

Val D'Aran – dĺžka trate 51 km, prevýšenie + 3000 m, španielske Pyreneje

49. miesto z 1700 štartujúcich Terrex Innsbruck Alpine – dĺžka trate 42 km prevýšenie + 2300 m, čas 4:42 hod rakúske Alpy

32. miesto zo 600 štartujúcich Ľudova 50 – dĺžka trate 50 km prevýšenie + 2700 m, čas 5:13 h Strážovské vrchy Slovensko

4. miesto, zlepšenie o 1 hod

oproti minulému roku Rusínska 66 – dĺžka trate 71 km prevýšenie + 2400 m, čas 7:20 h Stropkov- Slovensko

2. miesto, zlepšenie o 1,5 hod oproti minulému roku

Majcichovská 10 – 10 km čas 36:16, Majcichov Slovensko

Vynikajúce výsledky v kategórii 50-59 rokov dosahoval počas celého tohto roku aj Jozef Kubizna. V roku 2024 absolvoval 18 pretekov, z toho 3 maratóny v Krakove s časom 3:57:06 h, v Banskej Bystrici časom 3:36:50 h a v Ostrave, kde dosiahol najlepší čas 3:44:06 h. Okrem maratónov absolvoval aj jeden polmaratón v Liptovskom Mikuláši s časom 1:35:59 h, dva trailové behy dĺžky 26 km s prevýšením 1200 m - Kordický extrém - 3:00:09h a na Kubínskej holi s časom 3:10:12h. V rámci Oravskej bežeckej ligy celkovo skončil vo svojej kategórii na 2. mieste.

Obom bežcom gratulujeme k reprezentácii obce.

Aktivity dôchodcov objektívom fotoaparátu

Butkov

Butkov

Tanečno - program pre seniorov

Vystúpenie v poľskej Zawojsi

Cvičenie v telocvični

Stretnutie na pomedzi Mosty u Jablunkova

Posedenie pri guláši

Posedenie pri guláši

Zo života materskej a základnej školy

Deň jazykov dopadol na výbornú

Keď sa povie Deň jazykov, každému sa vybaví niečo iné. Nieкто si predstaví jazyk, iný zvyky a tradície krajiny či kultúru. Dňa 29. októbra sa žiaci druhého stupňa so svojimi triednymi učiteľmi popasovali so svojou vylosovanou témou – krajinou. Každá trieda reprezentovala svoju krajinu jedinečne a originálne. Piataci boli výborní vo vzájomnej spolupráci. Prezentovali krajinu Andora, ktorá je pre mnohých nepoznaná a neznáma európska destinácia. Cestovný ruch a voľný bezcolný priestor v tejto krajine bol podaný presvedčivo v podaní žiakov a aj pod vedením svojho triedneho – prezidenta a zároveň manažera banky. Porota bola zapojená do diania založením účtu, obchodovaním či kúpu lístka na zjazdovku.

V šiestej triede porotu privítala

známa švédka skupina ABBA, prezident Karol XVI. Gustáv, ktorého stvárnila triedna pani učiteľka, unikátna výzdoba krajiny a nezabudnuteľná PIPI Dlhá Pančucha so svojím príbehom. Z prezentácie siestakov sa bolo možné dozvedieť o tradíciách a gastronómii krajiny (švédka horčica), ktoré s uznaním vyzdvihla aj porota.

V krajine Litva nás privítal sám prezident Litvy v podaní triednej pani učiteľky. Siedmáci ohúrili svojou prezentáciou a prepojenosťou hovoreného slova s praktickými ukážkami. Napriek tomu, že Litva je menej známa krajina, žiaci dokázali odprezentovať jej naj... zaujímavosti. Najlepších športovcov predstavili aj názornou ukážkou, do ktorej sa spontánne zapojili aj členovia poroty.

Ôsmaci si s témou Talianska poradili bravúrne. Žiaci dokázali z množstva informácií z tejto krajiny vybrať tie najtypickejšie, najzaujímavejšie, najoriginálnejšie. Roly triednej pani učiteľky a žiakov predstavovali rôzne osobnosti v podobe prezidenta, pápeža, Sofie Lorenz, Leonarda da Vinci, pilotov Formule 1 a iných športovcov. Porota bola ohúrená talianskou originálnou gastronómiou a vkusným stolovaním.

Kus španielskej spoločnosti a atmosféry zavítal medzi deviatkov. Porotu privítal španielsky kráľ Filip v sprievode španielskych tanečníc s originálnym jedlom Paella. Krajina futbalistov presvedčila svojimi výkonmi aj porotu. Nadšenie zo zábavy pokračovalo tanečnými kreáciami so zapojením poroty. Hostom

bol ponúknutý relax na pláži na slnečnom pobreží Španielska. Pre porotu bolo veľmi ťažké vyhodnotiť celkového víťaza, pretože atmosféra v každej „krajine“ bola jedinečná, zábavná, poučná a tímovo stmelujúca. Výrazná bola pomoc triednych učiteľov a rodičov, ktorí ochotne podali pomocnú ruku k dielu. Veríme, že nadobudnuté zručnosti a vedomosti, ktoré získali počas prípravy, žiakov obohatili.

Ďakujeme sponzorom a porotcom – mladým cestovateľom, ktorí si našli čas a prišli aj takýmto spôsobom povzbudiť našich žiakov. Sponzorom patrí vďaka aj za milé vecné ceny pre každú zúčastnenú triedu. Aj keď bol nakoniec vyhlásený víťaz - 8.A - šampiónmi sa stali VŠETCI. ĎAKUJEME.

Deň nezábudiek - Deň duševného zdravia

Aj v našej škole sme si pripomenuli Svetový deň duševného zdravia, ktorý sa každoročne objaví v kalendári s dátumom 10. október.

Už od rána vítali deti svojich spolužiakov pri dverách školy s malými symbolmi nezábudky, ktoré si mohli pripnúť na tričko.

Nezábudka, jemný kvet, ktorý symbolizuje našu pamäť a súcit, sa stala znakom podpory pre všetkých, ktorí bojujú s problémami duševného zdravia – a pripomienkou, že na nich nesmieme zabúdať.

Okrem tohto symbolického gesta sme pripravili aj nástenu venovanú tejto téme. Na nej sme predstavili rôzne spô-

soby, ako môžeme podporiť svoje duševné zdravie a prečo je dôležité hovoriť o svojich pocitoch, zdieľať svoje obavy a hľadať podporu. Žiaci 8. a 9. ročníka absolvovali s pracovníkmi poradenského centra ABC aktívny výcvik zameraný na zlepšenie psychickej odolnosti a zvládanie stresu. Počas výcviku sa naučili techniky, ako pracovať so svojimi emóciami a ako si vzájomne poskytovať podporu v náročných situáciách.

Deti sa najúčinnejšie učia vzo-

rom. Od nás dospelých by sa mali deti naučiť čo najviac, aj zvládanie stresu v záťažových situáciách pokojným spôsobom.

Veríme, že tento deň otvoril dvere k dôležitým rozhovorom o tom, čo môžeme urobiť pre seba i svojich blízkych, keď nás trápi niečo, čo nevidíme, ale čo je rovnako dôležité ako fyzické zdravie.

Nezábudka tak na chvíľu ozdobí našu školu, ale jej odkaz zostane s nami dlhšie – budme tu jeden pre druhého.

Pretláčenie rukou

Dňa 18. októbra sa Mária Poláková (9. A) a Michal Graňák (8. A) zúčastnili športovej súťaže v pretlačaní rukou, ktorú usporiadala Základná škola v Lokci.

V silnej konkurencii obsadil Michal 7. miesto vo svojej kategórii, Mária sa umiestnila na

krásnom 1. mieste v kategórii starších dievčat. Svojím umiestnením si vybojovala postup do regionálneho kola Orava – Liptov, kde sa umiestnila na peknom 2. mieste.

Ďakujeme obom súťažiacim za úspešnú reprezentáciu školy.

Exkurzia na okresnom súde

Dňa 24. októbra sa žiaci 8. ročníka zúčastnili exkurzie na okresnom súde v Námestove, ktorá bola zameraná na podstatu a fungovanie súdnej moci. Súdne pojednávanie riešilo útok na verejného činiteľa. Žiaci si odniesli nielen zažitú skúsenosť, ale aj veľa odpovedí na otázky, ktoré im zodpovedala priamo sudkyňa Vanda Mikulášová. Ďakujeme pani sudkyňi a Márii Hvol'kovej za sprostredkovanie tejto exkurzie.

Svetový deň ochrany zvierat

Dňa 9. októbra sme pripravili pre žiakov špeciálnu akciu pri príležitosti Svetového dňa ochrany zvierat, ktorý bol 4. októbra. Tento deň bol vybraný, pretože naň pripadá sviatok sv. Františka z Assisi, známeho milovníka a patróna zvierat a ekológov.

Mali sme tú česť privítať pána Metoda Maceka zo Záchranej stanice pre zranené živočíchy Zázrivá, ktorý našim zvedavým žiakom z 1. až 4. a 7. ročníka priblížil problematiku

ochrany a starostlivosti o zvieratá. Počas besedy odpovedal na množstvo otázok a podelil sa s fascinujúcimi príbehmi zo svojej praxe, čím sme sa dozvedeli mnoho zaujímavostí o záchrane voľne žijúcich zvierat.

Súčasťou programu bola aj výtvarná súťaž, v ktorej žiaci kreslili svoje obľúbené zvieratá. Okrem toho sme zorganizovali zbierku použitých a vyradených textílií, ktoré poslúžia psíkom v útulku OZ Ňufáčik.

Svetový deň prvej pomoci

Každoročne si po celom svete pripomíname Svetový deň prvej pomoci, ktorý tento rok pripadol na 14. septembra. Najlepšie je tento deň osláviť tak, že sa teória zmení na praktickú skúsenosť. Presne to sa podarilo u nás v škole, kde sa vo štvrtok – 12. septembra - uskutočnila jedinečná beseda plná užitočných ukážok. Žiaci mali možnosť nielen sledovať, ale aj aktívne sa zapojiť a osvojiť si základy prvej pomoci, ktoré im môžu v budúcnosti pomôcť zachrániť ľudský život.

Pod vedením skúsenej lektorky Janky Jurčákovskej si žiaci na figuríne vyskúšali nepriamu masáž srdca a umelé dýchanie.

Nie je nič cennejšie, než si v krízovej situácii vedieť poradiť, a práve tieto techniky môžu byť kľúčové. Čo robiť, keď sa niekto začne dusiť? Aký je správny postup, ak niekto odpadne alebo dostane epileptický záchvat? Aj tieto scenáre boli súčasťou našich praktických ukážok.

Nezostalo však len pri tom. Pani Janka Jurčáková žiakom ukázala, ako ošetriť zlomeniny, ako pristupovať k človeku v šoku a prečo je dôležité zostať pokojný a racionálny v každej núdzovej situácii. Celá beseda prebehla v priateľskej atmosfére, pričom dôraz bol kladený na praktickosť a okamžitú použiteľnosť získaných zručností.

Beseda s pani ochranárkou: Život včely medonosnej

V rámci environmentálnych aktivít sa v našej škole uskutočnila beseda o včielke medonosnej, ktorú sme pripravili pre žiakov 1. stupňa. Na besedu nás prišla navštíviť pani Zuzka Kertysová z CHKO Horná Orava, ktorá deťom priblížila fascinujúci svet včiel a

ich nezastupiteľné miesto v prírode.

Pani ochranárka vysvetlila deťom, prečo sú včely také dôležité pre naše životné prostredie. Hovorila o tom, ako včely opelujú rastliny, čo umožňuje rast ovocia, zeleniny a iných plodín, ktoré každodenne kon-

zumujeme. Zdôraznila, že bez včiel a iného hmyzu zo skupiny opelovačov by sme čelili vážnym problémom s potravinovou bezpečnosťou, pretože väčšina plodín závisí od ich činnosti.

Žiaci sa dozvedeli aj o tom, ako včely žijú a pracujú. Pani

ochranárka im ukázala štruktúru včelieho úľa, vysvetlila úlohu kráľovnej, robotníč a trúdiv. Deti zaujalo, že včely sú veľmi pracovitý hmyz, ktorý počas svojho krátkeho života vytvára med, ktorý slúži ako potrava pre nich, ale aj pre nás, ľudí.

Testovanie pohybových predpokladov

V piatok 11. októbra prebehlo v prvom a treťom ročníku testovanie pohybových schopností. Testovanie pohybových zručností pre prvákov a tretiakov nám umožňuje sledovať ich pokrok a motivovať ich k zdravému životnému štýlu. Zámerom ministerstva školstva je prostredníctvom národného testovania žiakov prvých a tretích ročníkov zistiť úroveň pohybovej výkonnosti detí v Slovenskej republike, priviesť deti k športu, aby sa pohybová aktivita dostala do ich denného režimu a zároveň zvýšiť

pravdepodobnosť identifikovania športovo nadaných detí. Testovanie pohybových predpokladov žiakov prvých a tretích ročníkov pozostávalo z testovej batérie: telesná výška a telesná hmotnosť (somatické predpoklady), výdrž v zhybe nadhmatom (silovo statická schopnosť), sed ľah za 1 minútu (silovo vytrvalostná schopnosť), viacstupňový vytrvalostný člnkový beh na 20 metrov (vytrvalostná schopnosť), skok do diaľky z miesta (rýchlostne silová schopnosť), 4 x 10 metrov člnkový

beh (rýchlostne koordinačná schopnosť), predklon v sede s dosahovaním (pohyblivosť), opakovaná zostava s tyčou (koordinačná schopnosť), kotúľanie 3 lôpt (technika – manipulácia), vlajková naháňka (taktika – rozhodovacie procesy).

Predpokladá sa, že rodičia by mali dostať odporúčanie vhodných športov, resp. športových disciplín pre žiaka na základe dosiahnutých výsledkov. Radosť detí a ich nadšenie pre pohyb sú našou najväčšou odmenou!

Týždeň športu

Vo štvrtok 5. septembra sme sa zapojili do projektu #BeActive School 2024, ktorý vznikol ako iniciatíva EÚ na podporu zdravia a zdravého životného štýlu. Tento projekt je súčasťou Európskeho týždňa športu.

Zorganizovali sme popoludnie v netradičnom športe - RINGO - pre našich deviatikov a uči-

teľov. Nešlo iba o zmeranie si síl, ale všetci sme urobili niečo dobré aj pre svoje zdravie.

Bol to naozaj napínavý a zábavný súboj, ale nakoniec sa dokázalo, že deti sú, čo sa týka športu, omnoho obratnejšie a šikovnejšie ako ich učiteľia. Všetci im samozrejme blahoželáme.

UČITELIA verzus ŽIACI

Tento rok sme sa rozhodli, že si budeme merať s našimi žiakmi sily, či už po vedomostnej, športovej stránke, alebo sa s nimi len zahráme. Našou snahou je prehlbiť vzájomné vzťahy a porozumenie medzi žiakmi a učiteľmi. Je pre nás veľmi dôležité, aby nás deti spoznávali nielen spoza školských lavíc, ale aj trochu inak - ľudsky.

V septembri sme sa postavili proti deviatikom v netradičnom športe - ringo a ukázalo sa, že v športe nie sme až tak doma ako naši žiaci z 9.A. Aj odvetu priniesla rovnaký výsledok.

V októbri sme vyzvali na súboj ôsmakov, vsadili sme na

výhru v kartovej hre - KENT. Ani v tomto dueli nám neprišlo šťastie. Žiaci z 8.A dlhodobo trénovali a oplatilo sa im to. Zaujímavé bolo, že sa deti vôbec neponáhľali domov, ale s radosťou ostali po vyučovaní v škole. A to je náš cieľ! Ukázať, že škola nie je len miestom, kde sa získavajú vedomosti, ale aj miestom nachádzania a upevňovania priateľstiev.

Na finančné zabezpečenie pomôcok do týchto aktivít a na ďalšie činnosti v sume 5-tisíc eur bola podaná žiadosť v rámci výzvy SPPravmeTo pre naše deti 2024. Výsledok vyhodnotenia Nadáciou SPOP bude zverejnený v novembri.

Záložka ich spojila

Žiaci prvého stupňa a piateho ročníka sa zapojili do 15. ročníka česko-slovenského projektu Záložka do knihy spojuje školy. Je to milá akcia, prostredníctvom ktorej rozvíjame kladný vzťah ku knihám a k čítaniu. Ako partnerská škola nám bola pridelená Základná škola s materskou školou Rudolfa Hečku z Dolnej Súče. Do projektu bolo zapojených 131 žiakov. Žiaci sa s pani učiteľkami najskôr pustili do čítania kníh, na ná-

mety ktorých spracovali svoje malé dielka - záložky. Žiaci prvého ročníka ešte nevedia čítať, tak im knihu prečítali pani učiteľky. Žiaci pracovali s nadšením a snažili sa vyrobiť čo najkrajšie záložky. Chceli potešiť kamarátov a prostredníctvom svojej záložky ponúknuť im svoju knihu na prečítanie. Záložky s drobnými darčekom, prospektami, magnetkami sme poslali partnerskej škole.

Intenzívny kurz angličtiny – Split, 4. - 13. august 2024

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

V rámci akreditácie Erasmus+ sa zúčastnila pani riaditeľka Marcela Prielomková 10-dňového kurzu angličtiny v Splite, ktorý bol pod patronátom organizácie MAKSIMA TRAINING CENTRE. Táto vzdelávacia organizácia sa venuje aj vzdelávaniu pedagogických pracovníkov na rôznych úrovniach školstva a vzdelávacích oblastí.

Počas desiatich dní intenzívneho praktického používania angličtiny sa venovala spolu s kolegami zo Španielska, Talianska, Litvy, Lotyšska, Poľska, Maďarska a Čiech rôznym aktivitám zameraným na speaking, listening, writing v prostredí školy i na zaujímavých miestach Splitu. Spoločné zdieľanie aktivít prispievalo k vzájomnému spoznávaniu sa a tráveniu príjemného času pri neformálnom zdokonaľovaní sa v cudzom jazyku. V spoločných diskusiách a zdieľaní svojich skúseností mali možnosť účastníci, ako nositelia svojich národných kultúr, vzá-

jomne spoznávať a porovnávať nielen trend vývoja školstva v tej ktorej krajine, ale aj samotný spoločenský život.

Väčšinou skupinová práca priniesla veľa nezabudnuteľných zábavných momentov. Je zaujímavé, že pre výučbu často nebol potrebný žiaden moderný technický prostriedok. Stačil učiteľ so svojím temperamentom a schopnosťami, ktorý svojím rozprávaním vtiahol svojich poslucháčov do dramatického deja skutočného príbehu. Tento príbeh bol aj spracovaný do knižnej formy spisovateľkou Sidney Sheldon – Tell Me Your Dreams.

Počas prehliadky historickej časti je možné sa dozvedieť veľa zaujímavostí nielen z histórie, najmä z čias rímskeho impéria za vlády cisára Diokleciána na tomto území, ale aj z nedávnej minulosti, či prítomnosti.

Vo voľnom čase bola príležitosť navštíviť miesta, ktoré sú charakteristické pre túto destináciu. Desať kilometrov chôdze alebo na bicykli prechádza cez malebné prírodné prostredie Marjanovho parku, ktorý sa na-

chádza na južnom polostrove. Z najvyššieho miesta je možné obdivovať nádherné prepojenie skalnatých hôr a Jadranu.

V okolí Splitu sa nachádza ostrovné mestečko Trogir, ktoré svojou históriou a pamiatkami je zapísané do zoznamu UNESCO. Tu je možné obdivovať nielen vplyv rímskej a neskorotalianskej architektúry, ale aj pohostinnosť miestnych ľudí a krásu tohto prímorského prostredia. Plavba člnom umožňuje pokračovať do Modrej lagúny, ktorej čírosť vody umožňuje návštevníkom pláže šnorchlovanie a relax ešte v zachovalom prostredí Jadranu od vplyvu civilizácie.

Z Bene pláže sa naskytá v diaľke obraz obrysov hradu Klis, ktorý v minulosti predstavoval dôležitú strategickú defenzívnu pevnosť, a ktorej základy siahajú až do obdobia 2. storočia p. n. l. Prehliadka tohto opevnenia označujúceho ako Key of Dalmacia ponúkla veľa zaujímavých informácií o histórii a živote predkov v tejto časti sveta.

Split má veľa pláží, ktoré sú plné turistov. Najkrajšie zákutia na

pobreží Jadranu v tejto časti Dalmácie je Bene pláž, ktorá poskytuje pomerne dosť súkromia, nie je preplnená turistami a má dostatok priestoru na relax pod korunami stromov, kde je možné nájsť úkryt pred priamym slnečným žiarením. Kašuni je ďalšia vyhľadávaná pláž pre svoje palmové prostredie a čistotu, jemný skalkový podklad a čisté more. Pláže Bačvice a Žnjan sú vyhľadávané najmä mladými ľuďmi. Sú označované ako mestské pláže, ktoré sú charakteristické väčším množstvom turistov, hlukom a zábavnými podnikmi, čo sa odzrkadľuje aj na čistote a poriadku tohto prostredia.

Split so svojou polohou nesie taktiež pomenovanie ako Perla Jadranu. Poskytuje veľa príležitostí pre relax, ale i spoznávanie kultúrneho i prírodného dedičstva.

Účasť na kurze bola veľmi podnetná vďaka praktickému používaniu anglického jazyka, získaniu nových priateľov, spoznávaní nových kútov sveta a možnosti oddýchnuť si a nabrat' nových síl do ďalších dní.

TRANSFORMING TEACHING WITH EMOTIONAL INTELLIGENCE - MADEIRA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

V rámci akreditácie Erasmus+ sa medzinárodného kurzu na ostrove Madeira zúčastnila pani učiteľka Mária Karolčíková v termíne od 21. do 27. júla 2024.

Počas medzinárodného seminára sa naučila :

- * čo je to EI
- * že emócie a pocity to nie je to isté
- * komponenty EI: sebauvedomenie + sebamotivácia + empatia + sociálne zručnosti + sebaregulácia
- * ako pracuje naša emocionálna inteligencia.

Spolu so svojimi kolegami z iných európskych krajín spoznala viac poznatkov o sebauvedomení, kde množstvo a druh emócií a následne si vyskúšali praktické techniky na sebareguláciu emócií. Keďže pracuje ako pedagóg, cieľom kurzu bolo nielen nadobudnutie všetkých spomínaných zručností v tejto oblasti, ale aj spoznať možnosti ako ich čo najefektívnejšie využiť aj vo vzťahu učiteľ a žiak.

Vo voľnom čase mala Mária Karolčíková možnosť objaviť zákutia tejto krajiny a svoje zážitky zdokumentovať cez svoje prežívanie, ktoré je veľmi späté so samotnou podstatou kurzu.

Deviatáci sa zúčastnili IT Fitness testovania

Naši deviatáci sa zúčastnili programu IT Fitness testu a dosiahli nadpriemerné výsledky. Výsledky tohto IT fitness testu im poskytol cennú spätnú väzbu o úrovni ich digitálnych

zručností v daných oblastiach, ako sú bezpečnosť na internete, bezpečné používanie sociálnych sietí, kancelárske nástroje, kolaboratívne nástroje a umelá inteligencia.

Najlepšie výsledky dosiahli Mária a Adam, ktorí excelovali vo viacerých kategóriách. Ich silné, ale i slabé stránky nech sú pre nich i pre nás, ako vyučujúcich, veľkou motiváciou, kde v digitálnom vzdelávaní pridať a čo ponechať. Veríme, že žiaci budú naďalej rozvíjať svoj potenciál v digitálnych nástrojoch a tak sa im aj v budúcnosti otvoria nové možnosti na pracovnom trhu.

Pri tejto príležitosti by sme vás chceli informovať aj o podpore digitálneho vzdelávania na našej škole. Podarilo sa nám uspieť vo výzve MŠVVaM SR POP3 a od 1. septembra na našej škole začala pôsobiť Anna Chorvátová, ktorá ako školský digitálny koordinátor ponúka pomoc a podporu v digitálnej oblasti pre učiteľov, žiakov i rodičov. Sme presvedčení, že jej odborné vedenie prispeje k ďalšiemu zlepšeniu našich výsledkov v budúcnosti, vytvoríme akčný plán a zjednotíme víziu v oblasti digitalizácie.

Snažíme sa aj v oblasti zabezpečenia digitálnej infrastruk-

túry – ako jedna z prvých škôl na Slovensku čakáme dodávku nového technologického vybavenia ako notebooky, počítače, tablety, interaktívne tabule či SmartTV.

Uvedomujeme si, že vzdelávanie učiteľov v oblasti digitálnych technológií je kľúčové. Učitelia majú prístup k školeniam a workshopom, ktoré im pomôžu integrovať digitálne nástroje do vyučovacieho procesu. To sa nám darí aj implementáciou aktivít programu Erasmus+. Budeme vás aj naďalej informovať o novinkách a úspechoch v oblasti digitálneho vzdelávania na našej škole.

Bat'ovská firemná kultúra - on-line vzdelávanie pre deviatakov

Nezisková organizácia Junior Achievement Slovensko umožnila našim deviatakovi zapojiť sa medzi 41 ďalších slovenských základných a stredných škôl do on-line vzdelávania Bat'ovská firemná kultúra v utorok 10. septembra. Vzdelávanie viedol Dávid Fojtík, Key Account Manager zo spoločnosti humancraft Praha. Ku firme Tomáša Batú má nielen

profesionálny vzťah, ale aj osobný, keďže jeho dedo bol zamestnancom Zlínskej obuvníckej firmy. Táto firma bola jedna z najvyšpejších firiem Rakúsko – Uhorska, resp. Československa. V deväťdesiatich minútach nám predstavil v krátkosti Bat'ovskú filozofiu, ktorej podstata spočíva najmä v uplatňovaní viacerých pokrokových, ale aj humanitných princípov.

Október – mesiac ruženca

Deti z krúžku Rebríkáci sa rozhodli, že si chcú uctiť Panu Máriu tak, že navštívia pútnické miesto – kalváriu v Bobrove.

Krásne počasie ich sprevádzalo celou kalváriou a na konci sa nie len pomodlili

ruženec, ale si zaspievali niekoľko mariánskych piesní. Ako vždy, v cieľi čaká na deti odmena.

Tentokrát to bola návšteva palacinkárne, kde si všetci poriadne pochutnali buď na palacinke alebo na hot dogu.

Modlitbou za pokoj

Tak ako každý rok aj tentokrát sme sa zapojili do kampane MILIÓN DETÍ SA MODLÍ RUŽENEC.

Naše deti sa svojou modlitbou pridali k ďalším deťom

po celom svete za POKOJ - najmä v každom ľudskom srdci, v každom rodinnom i pracovnom spoločenstve a v konečnom dôsledku na celej planéte.

Žiaci zhotovili na regionálnej výchove vence

Čo zasejeme, to budeme žať. Tak by sa dalo charakterizovať tvorenie detí na hodine regionálnej výchovy spolu s členkami Miestneho odboru Matice slovenskej v Oravskej Jasenici.

Ako minulý rok, tak aj teraz sme s piatakmi v rámci regionálnej výchovy vyrábali vence z prírodných materiálov. Deti boli kreatívne a s chuťou pracovali.

Členovia Jednoty dôchodcov ich položili na hroby našich významných osobností ako M. Hamuljakovi, A. Floreka, ale aj k morovému stĺpu,

ktorý nám pripomína jednu z ťažkých rán našej obce.

Zasievame úctu k prírode a tradíciám, poznanie minulosti, schopnosť pracovať pre vec verejnú a v neposlednom rade spájame generácie.

Čas ukáže, aká bude "žatva". Ďakujeme pani učiteľke Marcelle Žofajovej a predsedníčke miestnej organizácie Evke Matisovej za milú spoluprácu so žiakmi, pre ktorých je zážitkové učenie a osobný príklad najlepšou formou osvojovania si potrebných zručností.

Október - mesiac úcty k starším

V októbri sa deti z našej materskej školy a žiaci zo základnej školy zúčastnili na krásnom a významnom podujatí Úcta k starším, ktoré sa uskutočnilo v miestnom kultúrnom dome. Toto podujatie bolo príležitosťou, ako sa deti môžu priamo zapojiť do spoločenského diania a prejavíť rešpekt a lásku

k starším ľuďom v našej obci. S radosťou a nadšením si deti pripravili pestrý program, ktorý pozostával z básničiek, pesničiek a tanečných vystúpení. Počas skúšok na vystúpenie sa naučili nielen nové slová a pohyby, ale aj to, aké dôležité je prejavíť úctu starším ľuďom, ktorí často zohrávajú dôleži-

tú úlohu v našich rodinách a spoločnosti. Keď prišiel deň vystúpenia, atmosféra bola veľmi priateľská a plná pozitívnych emócií. Starší občania ocenili úsilie detí, čo bolo cítiť aj z ich potlesku a úsmevov. Deti boli šťastné, že mohli svojím vystúpením potešiť srdcia prítomných. Tento zážitok pre

deti nebol len o zábave, ale aj o dôležitom poslanstve – láske, úcte a starostlivosti o starších. Podujatie "Úcta k starším" bolo pre naše deti výnimočným zážitkom a veríme, že aj v budúcnosti budeme mať možnosť zúčastniť sa podobných aktivít, ktoré spájajú generácie a učia naše deti dôležité hodnoty.

Návšteva centra sociálnych služieb v Námestove

Deti z materskej školy navštívili dôchodcov v domove seniorov. V jedno krásne jesenné dopoludnie sa naši predškoláci z materskej školy vybrali na výlet, ktorý mal v sebe o niečo viac než len zábavu. Tentokrát ich kroky viedli do domova dôchodcov, kde ich čakalo stretnutie so seniorami. Tento deň bol plný dojímavých momentov, úsmevov a vzácných spomienok. Hneď po príchode do domova dô-

chodcov deti privítal príjemný personál a srdeční obyvatelia. Malí návštevníci sa najprv trochu hanbili, no netrvalo dlho a medzi nimi a seniorami sa začala rozvíjať nádherná atmosféra. V očiach dôchodcov bolo vidieť radosť, keď sa stretli s malými tvármi, ktoré im pripomenuli mladšie roky. Program návštevy bol veľmi pestrý. Deti si pripravili krátke vystúpenie – zapievali piesne, ktoré sa učili v

škôlke, zarecitovali básničky a dokonca zahrli malé divadelné predstavenie. Seniori sedeli so zaujatím a často sa k deťom pridávali, najmä pri speve ľudových piesní, ktoré sami poznali z mladosti. Niektorí dokonca povzbudzovali deti tleskaním. Po vystúpení mali deti možnosť priamo sa porozprávať so seniorami. Bolo úžasné vidieť, ako sa tieto dve generácie spojili v rozhovoroch. Stretnutie bolo

obsahujúce nielen pre seniorov, ale aj pre deti. Vďaka tejto návšteve si uvedomili, že aj keď staroba prináša mnohé výzvy, stále je to obdobie plné múdrosti, skúseností a hlavne spomienok, ktoré môžu obohatiť každého, kto je ochotný ich prijať. Na záver deti odovzdali darčeky, ktoré si pripravili.

Tieto malé gestá priniesli do tváří starších ľudí ešte viac radosť a vďačnosti.

Noc výskumníkov v Banskej Bystrici

V piatok 27. septembra sme so žiakmi 7. – 9. ročníka zúčastnili podujatia Európska noc výskumníkov v Banskej Bystrici, najväčšieho vedeckého festivalu na Slovensku. Tento festival, plný inšpirácie a jedinečných momentov, nám priniesol najnovšie informácie zo sveta výskumu a inovácií.

Podujatie, ktoré nadväzuje na dlhoročnú tradíciu, prebieha každoročne v posledný septem-

brový piatok a zahŕňa mestá ako Bratislava, Košice, Žilina či Poprad. Celodenný program bol pestrý a plný zaujímavostí – žiaci si užili vedecké prezentácie, fascinujúce experimenty, workshopy, technologické atrakcie a digitálne aktivity, ktoré im otvorili oči do sveta vedy. Tento deň bol nielen zábavný, ale aj veľmi poučný, a žiaci odchádzali plní nových poznatkov a nadšenia pre vedu.

Výstava šarkanov

Jesenné obdobie je špecifické aj tým, že sa každoročne v OC KLÍNEC koná výstava šarkanov, ktoré sú pre toto ročné obdobie určitou symbolikou. Deti z našej MŠ sa tiež zapojili do výroby netradičných šarkanov, z ktorých p. učiteľky pár vybrali a zdobia obchodné centrum v Námestove. Ďakujeme rodičom za pomoc a účasť na tejto krásnej akcii.

Ako sme tlačili kapustu v našej materskej škole

Nedávno sa u nás v materskej škole odohral zaujímavý a tradičný deň – tlačenie kapusty. Bol to deň plný zábavy, smiechu, ale aj učenia, kde sme sa dozvedeli, ako sa kedysi pripravovala kapusta na zimu. Začali sme ráno tým, že nám pani učiteľky vysvetlili, prečo sa kapusta tlačí. Zistili sme, že táto tradičná metóda konzervovania pomáha kapuste vydržať počas celej zimy. Zároveň sme sa naučili, že kyslá kapusta je veľmi zdravá a obsahuje veľa vitamínu C, ktorý nás chráni pred chorobami. Potom sme sa pustili do práce! Na pomoc nám prišli naše tety dôchodkyne, ktoré nám celý postup tlačenia kapusty ukázali. Aj keď strúhanie nebolo vždy jednoduché, veľmi nás to bavilo. Kapustu sme strúhali na tenké kúsky, ktoré sme potom dávali do kamenného súdka. Keď sme mali dostatočne veľa nastrúhanej kapusty, začala sa

tá najzaujímavejšia časť – tlačenie! Najskôr nám tety ukázali, ako sa kapusta v sude poriadne udupáva, aby z nej vyšla šťava. A potom sme to mohli vyskúšať aj my. Každý z nás mal šancu vstúpiť do suda a poriadne kapustu potlačiť nohami. Bolo to zábavné, no dalo sa cítiť, že tlačenie kapusty vyžaduje aj poriadnu silu. Po tlačení sme kapustu zasypali soľou a tety ju starostlivo prikryli a uložili, aby mohla pomaly kysnúť. Tento deň nás nielen naučil niečo nové o tradičných spôsoboch konzervovania potravín, ale aj spojil celú našu škôlku pri spoločnej aktivite. A kto vie, možno sa o pár týždňov budeme tešiť z chutnej domácej kyslej kapusty priamo z našej škôlky! Tlačenie kapusty bolo pre nás všetkých zážitkom, na ktorý budeme ešte dlho spomínať! Naším teťám dôchodkyňami ďakujeme za príjemný deň.

Jaseničania bodujú v šípkach

V sobotu 14. septembra sa družstvo šípkarov z Oravskej Jasenice zúčastnilo 1. Slovenského pohára v steelových šípkach, ktoré sa konalo v Martine. Turnaja sa zúčastnilo až 507 hráčov z celého Slovenska.

Oravskú Jasenicu reprezentovalo sedem hráčov. V druhej lige nastúpilo 348 hráčov a najlepšie nielen z Oravskej Jasenice, ale aj z Oravy, skončil Andrej Domovec, ktorý sa prebojoval medzi 16 najlepších hráčov. Skvelý výkon! Martin Kubizna sa umiestnil medzi 64 najlepších hráčmi,

Damián Franc a Peter Adamec medzi 128 najlepšimi. V ženskej kategórii nás potešili Barbora Vizváryová a Alexandra Žofajová, ktoré sa umiestnili v B turnaji na spoločnom 3. mieste. Za juniorov krásne zabodoval Peter Adamec mladší, ktorý vo finále B kategórie zdolal Šimona Janotku z Oravského Veselého. Získal pohár za 1. miesto. Všetkým, ktorí reprezentovali Oravskú Jasenicu, chceme veľmi pekne poďakovať a popriať veľa úspechov na turnajoch.

Alexandra Žofajova, Martin Kubizna

Jaseničan | Občasník vydávaný Obecným úradom v Oravskej Jasenici
Ročník XIV. | Číslo 2 | November 2024 | Nepredajné | Náklad: 580 ks
Uzavierka: 5. 11. 2024 | Vyšlo: 7. 11. 2024

Obecný úrad Oravská Jasenica č. 126, 029 64 Oravská Jasenica | IČO: 00314714, DIČ: 2020571729
043 5525 121 | noviny@oravskajasenica.sk
www.oravskajasenica.sk

Redakčná rada: Ing. Karol Graňák, Iveta Kušnierová, Mgr. Marcela Prielomková
Grafika a tlač: Profidesign, s. r. o. | Registrované MK SR pod číslom: EV: 4252/11, ISSN 1339-3472